

Tri švajčiarske environmentálne „nie“

V celoštátnom referende 13. júna 2021 odmietli Švajčiari tri návrhy z oblasti životného prostredia – vyslovili „nie“ zákazu syntetických pesticídov, iniciatíve o ochrane pitnej vody a zákonu o emisiách CO₂.

Tieto tri „nie“ padli v krajine, ktorá je neúmerne ovplyvnená zmenou podnebia – teploty v Švajčiarsku stúpajú zhruba dvojnásobne rýchlejšie ako svetový priemer a hrozí, že do konca storočia zmiznú jeho alpské ľadovce. Výsledky referenda ukazujú, že nestačí mať spoločný cieľ – treba riadne zvážiť aj spôsob jeho dosiahnutia a súvisiace dopady. Nie akákoľvek iniciatíva musí byť odobrená len na základe toho, že sleduje spoločný cieľ.

Zákaz syntetických pesticídov odmietlo 60% voličov. Ak by Švajčiari schválili zákaz umelých pesticídov, stali by sa prvou európskou krajinou a druhou na svete – po Bhutáne. Zástancovia zákazu tvrdia, že umelé pesticídy spôsobujú vážne zdravotné problémy a znižujú biodiverzitu. Výrobcovia naopak tvrdia, že ich pesticídy sú prísne testované a regulované, dajú sa bezpečne používať a výnosy plodín by bez nich klesli. Treba poznamenať, že v Švajčiarsku má sídlo spoločnosť Syngenta, jeden z najväčších výrobcov prípravkov na ochranu rastlín, ktorá je od roku 2017 vo vlastníctve čínskej spoločnosti ChemChina. Proti zákazu sa argumentovalo tiež potravinovou bezpečnosťou, vyšším dovozom, vyššími cenami a nižším objemom regionálnych produktov.

Výsledky hlasovania v referende sa líšili medzi hlavnými mestami a zvyškom kantónov. „Mnoho ľudí v mestách si myslí, že ak im na balkóne rastú dve paradajky, už rozumejú poľnohospodárstvu,“ povedal Martin Haab, prezident Zürišského združenia poľnohospodárov. „Keď sa pozrieme 200 rokov dozadu, keď sme nedokázali chrániť rastliny a zvieratá, zistíme, že vtedy bol vo Švajčiarsku a v celej Európe hlad,“ dodal.

Ďalšia iniciatíva, o ktorej sa hlasovalo, sa zameriavala na zlepšenie kvality pitnej vody a potravín zastavením priamych dotácií poľnohospodárom, ktorí používajú umelé pesticídy a antibiotiká. Iniciatíva tiež požadovala, aby poľnohospodári prestali používať dovážané krmivá a obmedzili počet kráv, ošípaných a hydiny. Proti návrhu hlasovalo v referende 60,7% voličov.

Tesná väčšina voličov odmietla aj zákon o obmedzení skleníkových plynov. Zákon o emisiách CO₂ odmietlo 51,6% voličov. Zákon navrhoval zvýšiť dane a poplatky z palív, ktoré produkujú skleníkové plyny. Kritici poukazovali na masívny nárast finančného zaťaženia pre obyvateľstvo a rast byrokracie. Aj keď uznávajú realitu zmeny podnebia, spochybňovali, že zákon o CO₂ je vhodným prostriedkom na zmiernenie ich dopadu. Kritici taktiež vyjadrili, že Švajčiarsko nebude mať zásadný vplyv na globálne úsilie v oblasti podnebia, keďže skutočné bremeno znižovania emisií CO₂ leží na pleciach Číny a USA. Zákon odmietli aj niektorí klimatickí aktivisti, ktorí ho považovali za nedostatočne ambiciózne.

Použitá zdroje: Reuters.com, Swisinfo.ch